

PFU-SAK NR. 090/12

KLAGER: Eivind Trædal
ADRESSE: Slåmotgangen2, 0340 Oslo
TELEFON:
PUBLIKASJON: NRK (Dagsrevyen)
PUBLISERINGSDATO: 05.12.2011
STOFFOMRÅDE: Politikk
GENRE: Nyhetsreportasje
SØKERSTIKKORD: Samtidig imøtegåelse
REGISTRERT: 21.03.2012
BEHANDLET I SEKR.: 21.03.2012; tilsvaarsrunden innledet
BEHANDLES I PFU: 28.08.2012
FERDIGBEHANDLET: 28.08.2012
BEHANDLINGSTID: 157 dager
KLAGEGRUPPE: Privatperson
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER: Relatert klage mot Dagbladet, sak 030/12

SAMMENDRAG:

NRK (Dagsrevyen 1900) sendte **mandag 5. desember 2011** en nyhetsreportasje om at Frps stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde hadde mottatt drapstrusler og at han nå hadde politibeskyttelse. Innslaget var primært et intervju med Tybring-Gjeddes ektefelle, Ingvil Tybring-Gjedde, hvor hun forteller om familiens situasjon.

Mot slutten av intervjuet omtales en kronikk som hadde stått i Dagbladet 28. november. Kronikken hadde tittelen «Søppelmennesker», og viste bilde av blant andre Christian Tybring-Gjedde. Følgende replikkveksling fant sted i innslaget, mens Dagbladets kronikkoppslag, med tittelen «**Søppelmennesker**», blir vist på skjermen:

Reporter (Fredrik Solvang): - **Så kom dette leserinnlegget, ført i pennen av Eivind Trædal, Maria Amelies kjæreste.**

Ingvil Tybring-Gjedde: - **Jeg var enormt opprørt. Enormt opprørt! Man kan tenke seg når man ser sin manns navn og bilde på hele nettet og hvor han blir kalt "søppel".**

Reporter: - **Flere andre politikere og samfunnsdebattanter på høyresida forteller NRK om flere alvorlige trusler etter 22. juli.**

Ingvil Tybring-Gjedde: - **Begynn å lytt til det han faktisk sier og ikke hva dere mener han sier. SLUTT med dette! SLUTT! Det er farlig! Ta politikken! Vær uenig med Christian Tybring-Gjedde! Vær uenig med ham politisk, men slutt med**

personsjikanen. Ta politikken!

Samme kveld, i Kveldsnytt kl 2300, ble følgende innslag sendt:

AB - Atle Bjurstrøm, nyhetsanker
HN - Hallvard Norum, reporter
ITG - Ingvil Tybring-Gjedde
ET - Eivind Trædal, student
MK - Mimir Kristjansson, journalist, Klassekampen

Studio:

AB - Flere av Christian Tybring-Gjeddes meningsmotstanderne tar sterk avstand fra truslene FrP-politikeren har opplevd den siste tiden. Samtidig avviser de å ha stemplet ham som rasist. FrP-politikeren er for tiden sykmeldt.

(innslag)

HN - Det kan være tøft å være profilert og omdiskutert innvandringspolitiker. Fremskrittspartiets Christian Tybring-Gjedde er nå sykmeldt etter trusler og sjikane over lengre tid. Men det er ikke den eneste forklaringen, mener kona. Hun mener mannen uforskyldt har fått merkelappen "rasist" i den offentlige debatten, og som eksempel trekker hun frem kronikken "Søppelmennesker" som sto på trykk i Dagbladet i forrige uke

ITG - Jeg var enormt opprørt. Enormt opprørt! Man kan tenke seg at når man ser sin manns navn og bilde i avisen og på hele nettet, hvor han blir kalt søppel.

HN - Forfatteren av kronikken synes selv det er synd at teksten hans har blitt tolket slik.

ET - Jeg synes det er veldig trist at han er blitt sjukmeldt. Jeg synes i hvert fall det er helt hårreisende å høre at han har blitt utsatt for trusler. Så i den grad min tekst har bidratt til å gjøre han syk, er jeg veldig lei for det. Nå vil jeg presisere at "Søppelmennesker" var noe som ikke gjaldt han, men Dagbladet valgte å kjøre opp et bilde av ham rett under tittelen, og det er i hvert fall noe jeg skvatt litt da jeg så og kan forstå er belastende. Men jeg har ikke ønsket å kalle ham det.

HN - Det er ingen hemmelighet at Tybring-Gjeddes kraftige kritikk av dagens innvandringspolitikk tidvis har vakt sterke reaksjoner. Men en av hans klare motpoler mener debattklimaet ikke har blitt for tøft.

MK - Jeg opplever nå ikke at Christian Tybring-Gjedde helt entydig og voldsomt har blitt stemplet som rasist. Og jeg opplever heller ikke at venstresiden er for kjapt ute med det stempelet. Så jeg er ikke enig i den virkelighetsoppfatningen at venstresiden i altfor stor grad stempler folk som rasister, selv om det sikkert finnes unntak, men vi har selvfølgelig alle sammen et ansvar for å ha en så nyansert og god debatt som mulig.

KLAGEN:

Klager er Eivind Trædal. Han klager over at han ikke ble tilbudt samtidig imøtegåelse i Dagsrevyinnslaget, men først slapp til i Kveldsnytt samme kveld. I klagen skriver han:

«Innslaget videreformidler ukritisk påstander som kobler en kronikk jeg skreiv, blant annet med Christian Tybring-Gjedde som adressat, med drapstrusler, som del av årsaken til at Tybring-Gjedde skulle sykemeldes. Jeg ble ikke gitt samtidig tilsvarsrett (imøtegåelsesrett; sekr. anm.), og ble først i etterkant bedt om å kommentere påstandene. Blant påstandene er at jeg skal ha kalt Tybring-Gjedde "Søppel". Dette stemmer ikke, men jeg kan ha forståelse for at hans kone (som intervjues i saken) har oppfattet det på denne måten. Jeg har imidlertid ikke forståelse for at Dagsrevyen ikke korrigerer denne feilen, da det er stor forskjell på saklig kritikk og å kalle noen søppel. Ironisk nok henviser "søppelmennesker" tydelig til muslimer. Tittelen (som Tybring-Gjeddes kone henviser til) refererer til et skjellord brukt mot unge norske jenter med skaut. Jeg var rask med å presisere dette så snart NRK gav meg anledning, men dette var ikke før flere timer seinere, på Kveldsnytt, som er mindre sett enn Dagsrevyen.

At jeg skal ha kalt ham rasist er også en svært vrang lesning av teksten min, men hovedproblemet er denne påstanden om "søppel". Det er feil, og framstiller meg og min tekst som direkte injurierende. Når min tekst attpåtil sauses sammen med drapstrusler som en del av årsaken til Tybring-Gjeddes sykemelding, viser Dagsrevyen svært lite gangsyn når de ukritisk videreformidler uttalelsene til en tydelig emosjonell Ingvil Tybring-Gjedde. På et mellommenneskelig plan har jeg forståelse for hennes og hennes manns reaksjon på min tekst, sett i lys av annet press de har hatt mot seg. Men jeg har liten forståelse for NRKs redaksjonelle valg i fremstillingen av denne saken.

At jeg attpåtil fremstilles som kjæreste (Maria Amelies kjæreste Eivind Trædal), uten at dette har noen relevans for saken, bidrar ikke til å forbedre inntrykket. Det framstår som om Dagsrevyen har vært mest opptatt av dramaturgi. Denne klagen gjelder imidlertid først og fremst fraværet av samtidig tilsvarsrett for å kunne korrigere den feilaktige informasjonen om min kronikk. Jeg var fullt tilgjengelig for kommentar, og stilte straks opp til kveldsnytt, men fikk dessverre ingen beskjed om innslaget før etter at det var sendt.»

TILSVARSRUNDEN:

NRK avviser klagen. Innledningsvis i sitt svar viser NRK til at Trædals kronikk, med tittelen «Søppelmennesker», må ses som en del av en løpende debatt i Norge om klimaet i samfunnsdebatten etter 22. juli. Det anføres at Trædal selv hadde satt tittelen «Søppelmennesker» på kronikken.

Det anføres fra NRKs side at hensikten med det påklagede innslaget var «å belyse at også høyresidens representanter utsettes for press i etterkant av 22. juli». NRK mener Vær Varsom-plakatens punkt 4.14 ikke kommer til anvendelse da Ingvil Tybring-Gjedde ikke kommer med nye beskyldninger mot klageren, «men mot en generell framstilling av ektemannen i media som toppet seg med oppslaget i Dagbladet».

NRK mener altså at klager ikke hadde noe krav på samtidig imøtegåelse, men at det ble gjort et telefonintervju med ham om debattklimaet, i lys av påstandene fra familien Tybring-Gjedde. Dette ble lagt ut på nrk.no samme dag. «Deretter ble det gjort et intervju til Kveldsnytt der han presiserer at han ikke står inne for billedbruken i kronikken.» Det presiserer at Kveldsnytt-innslaget ble laget før Dagsrevyinnslaget ble sendt, og at NRK derfor mener tilsvarsretten, Vær Varsom-plakatens punkt 4.15, er ivaretatt.

NRK erkjenner at å omtale klageren som Maria Amelies kjæreste, var unødvendig, selv om det er dette mange kjenner ham som.

Det opplyses fra NRKs side at klageren ikke har vært interessert i å snakke om en minnelig løsning av klagesaken.

Klageren opprettholder klagen. Han gjentar at det den dreier seg om er manglende mulighet til samtidig imøtegåelse. «Jeg har liten forståelse for at Nakkim (NRK;sekr. anm.) ikke oppfatter at det var nye beskyldninger mot meg i innslaget. Grunnlaget for denne klagen er beskyldninga om at jeg har kalt Tybring-Gjedde "søppel". En misforståelse som dessverre har festet seg hos mange etter NRKs innslag. Å omtale Tybring-Gjedde på denne måten ville vært et grovt overtramp i mine øyne. Dette er jo også grunnen til at jeg har presisert flere ganger at jeg aldri har kalt ham det.»

Klageren ser at Dagbladets oppslag, kombinasjonen tittel og bilde, kan skape et slikt inntrykke, men mener det ikke er mye å forlange av NRK at teksten også blir lest og at man eventuelt korrigerer Ingvil Tybring-Gjeddes feilaktige gjengivelse av oppslaget. Det vises til at valget av bilder ene og alene var Dagbladets.

Klageren gjentar at Kveldsnytt-innslaget samme kveld ikke retter opp den skaden som skjedde.

NRK fastholder at det ikke foreligger brudd på god presseskikk. Det vises igjen til at det dreier seg om en løpende debatt om debattklima, og det at Ingvil Tybring-Gjedde gjengir sin subjektive forståelse av en tekst ikke utløser noen rett til samtidig imøtegåelse. Videre viser NRK til at det i innslaget ikke påstås at det er kronikken «Søppelmennesker» som har utløst Tybring-Gjeddes sykemelding.

SEKRETARIATETS FORSLAG TIL UTTALELSE: